

ENGELLİ EMEKLİLİK DAYANIŞMA DERNEĞİ (EMED)

“Adil, Eşit, Ulaşılabilir Haklar”

TBMM Engelli Komisyonu Başkanlığına ve Değerli Komisyon Üyelerine,

Engelli Emeklilik Dayanışma Derneği (EMED) olarak, ülkemizde engelli çalışanların anayasal ve kazanılmış haklarının korunması amacıyla faaliyet göstermekteyiz. Bu dilekçemiz ile, 15 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe giren 7538 sayılı kanun düzenlemesinin ardından engelli çalışanlarımızın karşı karşıya kaldığı, yaşam hakkını dahi tehdit eden çok ciddi hak kayıplarını ve mağduriyetleri komisyonunuzun dikkatine sunmak istiyoruz.

1. 45 Yıllık Tarihsel Hakkın Geriye Dönük Olarak Ortadan Kaldırılması

Ülkemizde "Vergi İndirimi Emekliliği", yaklaşık 45 yıldır istikrarlı bir şekilde uygulanan köklü bir sosyal güvenlik hakkıdır. Bahse konu mağduriyet, özellikle 1 Ekim 2008 öncesinde sigorta girişi yapılmış engelli çalışanlarımızı doğrudan etkilemektedir. Sosyal güvenlik hukukunda maksimum prim ve yıl şartı 20 yıl olup, bu kapsama giren vatandaşlarımızın süreleri zaten 1 Ekim 2028'de tamamen dolmaktaydı. Dolayısıyla, bu kanun değişikliğiyle emekliliğine sadece 1-2 yılı kalmış ya da hakkını yeni kazanmış binlerce engelli bireyin kazanılmış hakları geriye dönük olarak ellerinden alınmıştır. Sosyal devlet anlayışı, engelli bireylerin haklarını ve hakka erişim kriterlerini ağırlaştırmayı değil, tam aksine iyileştirmeyi ve kolaylaştırmayı gerektirir. Ancak bu kanunla birlikte, şartlar inanılmaz bir boyutta ağırlaştırılmıştır.

2. Hiçbir Geçiş Süreci Verilmeden Yapılan Düzenlemenin Yarattığı Mağduriyetler

7538 sayılı kanunun meclis görüşmelerinde "geriye dönük hak kaybı yaşanmayacağı" yönünde bilgilendirmeler yapılmış olsa da, sahada uygulanan mevcut tablo maalesef çok farklıdır:

- Kontrol Muayenesi Mağduriyetleri:** Süresiz emeklilik hakkını almış olan vatandaşlarımız "kontrol" adı altında geri çağrılmakta, aynı engel durumları aynen devam etmesine rağmen emeklilikleri iptal edilmektedir. Benzer şekilde, süreli emeklilik hakkı alan ve kontrol muayenesinde engel oranı değişen vatandaşlarımızın, bugün itibarıyla %40 üzeri engel durumu devam etmesine ve güncel şartları sağlamasına rağmen, ilk emeklilik yılındaki kriterler dayatılarak emeklilikleri iptal edilmektedir.
- Bir Günlük Zamanlama Mağduriyetleri:** Kanunun yayınlandığı 15 Ocak 2025 tarihinden sadece bir gün önce başvuru yapan vatandaşlarımız, bir günlük takvim farkı nedeniyle emeklilik haklarını kaybetmişlerdir.
- İşsizlik ve İstihdam Kayıpları:** Yasadan haberi olmadığı için iş yerine emeklilik amacıyla işten ayrılma dilekçesi veren vatandaşlarımızdan bir kısmı işine geri dönebilmiş, ancak büyük bir kısmı iş hakkını tamamen kaybederek şu an işsiz ve güvencesiz kalmıştır.
- Resmi SGK Belgelerinin İptali:** Emekliliğine az bir süre kaldığı için SGK kurumuna başvurup gün hesaplatmış, elinde kurum tarafından verilmiş resmi "Şu tarihte emekli olabilirsiniz" yazısı bulunan vatandaşlarımıza, bugün o belgelerin geçersiz olduğu söylenmektedir. Resmi kurumlara olan güven ilkesi zedelenmiştir.

emeddernegi@gmail.com

www.emeddernegi.org

emeddernegi

ENGELLİ EMEKLİLİK DAYANIŞMA DERNEĞİ (EMED)

“Adil, Eşit, Ulaşılabilir Haklar”

3. Kriterlerin Ağırlaştırılması ve İş Güvenliği Riskleri

Yeni düzenleme ile emeklilik kriterleri, tıp ve yaşam gerçekleriyle bağdaşmayacak ölçüde ağırlaştırılmıştır. Görme kaybı, işitme kaybı, uzuv kaybı veya deformasyonu gibi ağır fiziksel engelleri olan bireyler ile kanser, diyaliz, epilepsi, KOAH, astım ve uyku apnesi gibi hayatı tehdit eden kronik hastalığı bulunan engelliler emeklilik haklarından mahrum bırakılmıştır.

Bu ölümcül ve kronik hastalıkların bir kısmı kapsam dışına çıkarılmış, bir kısmı ise ancak "çoklu organ kaybı, ameliyat edilemeyecek seviyede tüm vücuda yayılma, tüm tedavilere rağmen ayda en az üç kere kriz geçirme" gibi ölümcül safhadaki yan etkiler şartına bağlanmıştır. Bu durumdaki ağır hasta vatandaşlarımız kağıt üzerinde "çalışabilir" sayılarak ağır iş şartlarında çalışmaya zorlanmaktadır. Bu durum, hem engelli bireylerin hayatta kalma mücadelesi hem de iş yerlerindeki genel çalışma ortamı açısından çok ciddi **iş güvenliği riskleri** doğurmaktadır.

4. Sağlık Güvencesinin Kesilmesi ve Yaşam Hakkı İhlali

Bir engellinin emekli maaşı bir günde kesildiğinde, sadece geliri elinden alınmamakta; emeklilikle birlikte sunulan tüm sosyal ve hayati hakları da aniden sonlandırılmaktadır. Kişilerin devlet hastanelerinde ücretsiz tedavi görme hakkı, ilaç alma hakkı ve sağlık güvenceleri tamamen iptal edilmektedir. Kanser tedavisi gören, düzenli diyalize giren veya ağır epilepsi nöbetleri geçiren bir bireyin sağlık sisteminden bu şekilde dışlanması, doğrudan **Anayasal Yaşam Hakkına yönelik açık ve geri dönülemez bir tehdittir.**

Sonuç ve İstemi

Yukarıda detaylıca arz edilen ve anayasal eşitlik, sosyal devlet, hukuki güvenlik ile kazanılmış hakların korunması ilkelerine açıkça aykırılık teşkil eden bu mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla;

- 7538 sayılı kanunun 15. Maddesinin yürürlükten kaldırılmasını ve 1 Ekim 2008 öncesi işe girişi olan engelli çalışanların haklarının kayıpsız bir şekilde aynen iade edilmesini,
- Dilekçemizin ilgili bölümlerinde de belirtildiği üzere, söz konusu kapsama giren engelli vatandaşlarımızın azami hizmet ve prim sürelerinin zaten 1 Ekim 2028 yılı itibarıyla dolacağı gerçeği göz önünde bulundurularak; engelli emeklilik kriterlerini ağırlaştırmayacak, hak temelli ve sosyal devlet ilkesine uygun yeni bir yasal düzenlemenin 1 Ekim 2028 itibarıyla uygulamaya koyulmasını,
- Belirtilen bu haklı taleplerimizin hayata geçirilebilmesi için, Komisyonunuz öncülüğünde, yazımız ekinde öneri olarak sunduğumuza benzer bir kanun teklifi hazırlanmasını ve TBMM Genel Kurul gündemine alınarak yasalaşmasını,

TBMM Engelli Komisyonu'ndan saygılarımızla arz ve talep ederiz.

Engelli Emeklilik Dayanışma Derneği (EMED) Yönetim Kurulu

emeddernegi@gmail.com

www.emeddernegi.org

emeddernegi